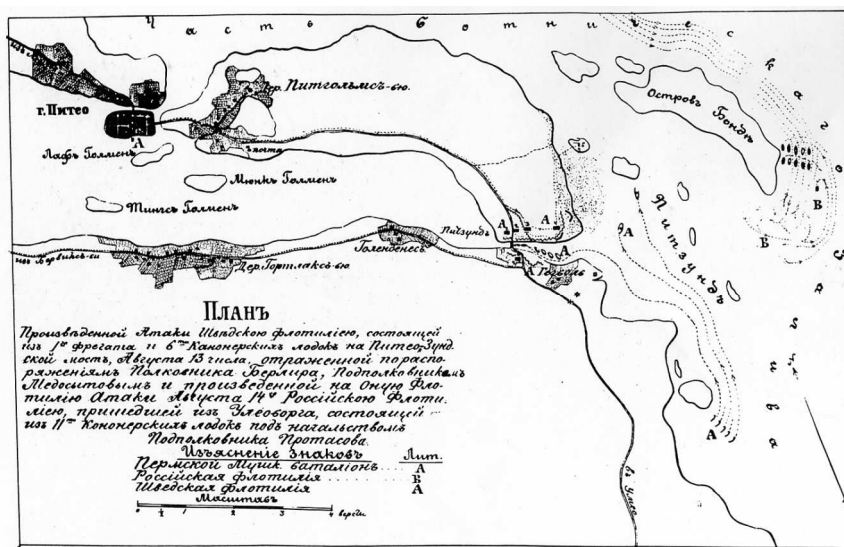

1809 ÅRS KRIG

SLAGET VID PITSUND

Ryssarna höll övre Norrland. Svenskarna ville förstöra den flottbro som ryssarna byggt, vilket ledde till händelserna den 25 augusti 1809, de sista(senaste) krigshandlingarna på svensk mark? Det blev fred men Sverige och Finland delades, Finland blev ryskt.

(Rysk karta)

L'engagement maritime de Pitsound, le 25 Aout 1809.

Epilogen. Stilleståndet.

Efter de större expeditionernes misslyckande — deribland ej minst kanonsluparnes affär i Ume-elfven — skulle nu en ny liten expedition företagas på sjösidan. Man utrustade fregatten Jarramas och 6 st. däckade kanonslupar för att afgå till Piteå, i afsigt att kuperas ryssarnes reträtt och uppsnappa deras transporter norrifrån. Detta företag synes icke varit af särdeles vigt, när Puke undfallit för landarméns befäls önskan att med flottan få afgå till Umeå till förening med norra armén, hvarest man, väl ännu mindre än förr kunde vänta sig någon allvarlig fördel emot den företagsamme ryske armé-befälhafvaren. Men afven det inskränkta syftmålet med denna nya expedition blef förfeladt. Den anförtrordes åt en major Hauswolff, och såsom kommanderande landtrupperne, kaptenen Boy, som hade under sig afdelningar af Drottningens lifregemente och det v. Engelbrechtenska.

Hauswolff afgick med sin eskader från Ratan den 23 Augusti, på aftonen — vid hög sjö — men kom lyckligt fram till Pitholmen (en stor ö, söder om Piteå stad) den 25, kl. 5 e. m. vid södra inloppet. Ön var besatt med en bataljon och några kossacker. Af de sednare beordrades en man att genast afgå söderut för att rapportera om den ankomna expeditionen. Han satte sin häst i starkaste anlopp från stranden, och kom så i sträckande fart ned på flottbron, der han, tillika med hästen, stupade för ett karteschkott från en af sluparne. Om dessa nu hade fortsatt att beskjuta bron, skulle den sannolikt snart varit förstörd, men den modiga chefen ansåg lämpligare att personligen utföra detta. Han satte sig i en barkass och lät ro sig till bron,

men blef snart illa bleserad från posteringen på stranden. Befälet öfvertogs då af kaptenen Jägerfelt och lieutnanten Munch, hvilka med lika djerfhet framträngde i sundet, som ej har mer än jemnt 100 famnars bredd, och nu var på båda sidorna besatt af infanteri. En lieutnant Everlöf rodde fram till bron, försedd med anstalter till dess förstöring. Men manskapet i båten blef nedskjutet, lieutnant Munch bleserad och ett återtag befanns nödvändigt. Landstigning kom icke i fråga. — Det sämsta vid denna expedition föreföll efter de misslyckade försöken emot bron. Man varnade, från eskadern 13 st. båtar som kommo norrifrån; de ansågos vara kanonslupar, hvarför man icke inlät sig i strid med dem. Sedermera erfor man, att det var transportbåtar med ammunition och proviant för de ryska trupperne — just det som eskadern var skickad att förhindra. De två svenska sluparne, som voro frambeordrade mot dem, och sågo en eskort af två kanonbåtar, drogo sig tillbaka till fregatten, hvilken åter icke inlät sig i affär, utan kapade ankartägen och gick till segels. Måhända skulle Hauswolff hafva gjort annorlunda, men han hade redan aflemnat befälet. Expeditionen återvände söderut, och Kamenski fick snart i Piteå den förstärkning af ammunition och proviant, som han så väl behöfde, och som satte honom i tillfälle att ännu en gång vända om emot söder, för att kunna visa, att han, i enlighet med hans kejsares stränga ordres, bibehöll sig i Westerbotten.

Öfveramiralens rapport till konungen innehåller den förmodan, att Kamenski skulle stadna i högsta förlägenhet, om det lyckats major Hauswolff att taga de proviantfartyg, som ifrån ryska sidan väntades till Piteå. — Den sista bedrägliga och felslagna förhoppningen under detta krig!

Ovanstående ur Georg Swederus: "Expeditionen till Westerbotten 1809"

(Denna skylt är bara påbörjad, du är välkommen forska vidare, kontakta byaföreningen)

PITSUND- HÖGSBÖLE BYAFÖRENING

www.pitsund.se